

SÖKANDE

SOREX Entreprenad AB, 556433-9959

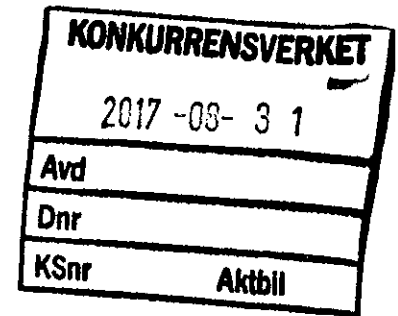
Ombud: Advokat Madeleine Sifvert
Advokatfirman NOVA AB
Box 55996
102 16 Stockholm

MOTPART

Norrtälje kommun
Box 800
761 28 Norrtälje

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, ÄLOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Norrtälje kommun (kommunen) genomför en upphandling av Gatu- och VA-arbeten Mellingeolm 6:1, dnr UH-2016-334. Fem anbud inkom i upphandlingen, varav ett från SOREX Entreprenad AB (nedan SOREX eller bolaget). I tilldelningsbeslut den 10 april 2017 beslutade kommunen att tilldela SVEAB Anläggning AB (nedan SVEAB) avtalet. I beslutet anges att anbudet från SVEAB uppfyllde ställda krav, är enligt utvärderingsmodellen det ekonomiskt mest fördelaktiga och motsvarar i övrigt kommunens förväntningar.

SOREX yrkar att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen ska rättas på så sätt att anbudet från SVEAB förkastas. Kommunens åsidosättande av upphandlingslagstiftningen rör upphandlingens utvärderingsfas och en rättelse är därför en tillräcklig åtgärd.

Till stöd för sin ansökan anför bolaget bl.a. följande. SVEAB:s anbudspris är onormalt lågt och kommunen borde ha förkastat anbudet och kommunen har därigenom brutit mot LOU. Om kommunen förkastat anbudet skulle bolaget ha tilldelats kontraktet eftersom det lämnat lägst pris. Före omräkning till utvärderingspris uppgår SVEAB:s anbudspris till cirka 15,4 miljoner kronor. Övriga anbudsgivare har lämnat anbud på 23,4 miljoner kronor, 21 miljoner kronor, 22 miljoner kronor och 27 miljoner kronor.

Artikel 69 i direktiv 2014/24/EU har direkt effekt sedan april 2016. Således har det förelegat en skyldighet för kommunen att begära in förklaring från SVEAB om anbudspriset samt skyldighet att förkasta anbudet eftersom en tillfredsställande förklaring inte lämnats.

SVEAB har bl.a. offererat à-priser för fyllningsmaterial i form av bergkross. En jämförelse mellan SVEAB:s prissättning och övriga anbudsgivares prissättning visar att SVEAB:s à-priser för bergkrossmaterialet kraftigt avviker

från övriga anbudsgivares à-priser. SVEAB:s prissättning är onormalt låg. Även SVEAB:s prissättning av kantsten är onormalt låg. SVEAB:s prisbild för arbetsmoment avviker kraftigt från SOREX priser och övriga anbudsgivares priser.

Förklaringen till att SVEAB kunnat offerera onormalt låga à-priser för bergkrossmaterial är huvudsakligen följande. SVEAB har ingått en överenskommelse med markexploatören Karlsviken AB eller dennes entreprenör Solliden Maskin AB. Som framgår av de administrativa föreskrifterna exploateras området Mellinge-holm för att användas som industriområde. Kommunens del i projektet är att anlägga ringväg, gång- och cykelbanor. Såvitt SOREX erfarit har projektets markexploatör, eventuellt genom sin entreprenör, erbjudit SVEAB bergkrossmaterial att använda i entreprenaden vilket är skälet till SVEAB:s onormalt låga pris för materialet eftersom SVEAB får materialet i princip gratis av markexploatören. Det bergkrossmaterial som markexploatören erbjudit är emellertid inte CE-märkt. Sedan den 1 juli 2013 är Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 av den 9 mars 2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter fullt tillämplig i Sverige. För bergkrossmaterial finns harmoniserad standard och produkten ska således vara CE-märkt. I upphandlingen har kommunen ställt som krav att entreprenadarbetena ska uppfylla gällande lagar, förordningar samt lokala myndigheters föreskrifter och anvisningar (se AFC.2). Skälet till SVEAB:s låga à-pris är således att SVEAB frångått i unionsrätten fastställda miljörättsliga skyldigheter.

Kommunen har vidare föreskrivit att kantsten ska vara av svensk granit. Ur ett avtalsrättsligt perspektiv gäller att anbudsgivaren ska offerera à-pris för kantsten av svensk granit och ingenting annat. Svensk granit är en dyr lösning, vilket också återspeglas i anbudsgivarnas prissättning med undantag för SVEAB.

Kommunen borde också ha förkastat anbudet från SVEAB eftersom anbudet inte uppfyller i upphandlingen ställda obligatoriska krav eftersom SVEAB offererat annat material än vad kommunen föreskrivit. SVEAB har offererat bergkrossmaterial som inte är CE-märkt och kantsten som inte är av svensk granit vilket medför att anbudet inte uppfyller ställda krav och skyldigheten att följa lagar och förordningar; däribland unionsrättsliga miljökrav.

SVEAB har haft en otillbörlig konkurrensfördel i upphandlingen. Genom överenskommelsen med markexploatören kan SVEAB ha erhållit en otillåten konkurrensfördel. Kommunen måste redovisa om det föreligger en direkt eller indirekt finansiell koppling mellan kommunen och markexploatören, som möjliggjort för exploatören att erbjuda SVEAB bergkrossmaterialet. Att kommunen agerar på ett sätt som gynnar en viss anbudsgivare och missgynnar övriga, eller indirekt medverkar till ett sådant gynnande och missgynnande, strider mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § ÄLOU.

Bestämmelserna i ÄLOU inom det direktivstyrda området som det icke-direktivstyrda området vad gäller onormalt låga anbudspriser är likalydande. Bestämmelserna i direktivet är därmed tillämpliga även på upphandlingar under tröskelvärdet. EU-domstolen har i flera domar ansett att bestämmelser i nationell rätt som är tillämpliga på såväl direktivstyrd som icke-direktivstyrd upphandling ska tolkas på ett sätt som är förenligt med upphandlingsdirektiven. Bestämmelserna i det nya direktivet ska tillämpas även om förvaltningsrätten finner att upphandlingen faller utom det direktivstyrda området. Under alla förhållanden medför en direktivkonform tolkning av 1 kap. 9 § ÄLOU att det strider mot likabehandlingsprincipen att bortse från att en anbudsgivare lämnat, och vunnit, en upphandling genom onormalt låga priser. En upphandlande myndighet som avstår från att begära en förklaring av ett anbud som objektivt sett förefaller vara onormalt lågt, och på detta sätt undgår att förkasta anbudet som onormalt lågt, har i praktiken gynnat en anbudsgivare på övriga anbudsgivares bekostnad.

Det som är avgörande är dock det faktum att SVEAB:s låga priser inte kan ha någon annan förklaring än att SVEAB kalkylerat med andra (lägre) kvaliteter på i entreprenaden ingående moment än vad kommunen efterfrågat.

Det finns inte CE-märkta massor som kan köpas in till de à-priser som SVEAB offererat. SVEAB:s à-priser understiger väsentligt gängse pris för inköp av CE-märkta massor. Det är därmed uppenbart att SVEAB kalkylerat med massor tillhandahållna av markexploatören; något som kommunen inte förefaller ifrågasätta. Dessa massor är inte CE-märkta. Kommunen har rätt i att det inte finns något krav i upphandlingen att massor ska vara CE-märkta redan vid anbudstillfället, utan tillräckligt att de är det när de används i entreprenaden. Det finns anledning att understryka att byggproduktdirektivet är tvingande samt att den som tillhandahåller en produkt som inte är CE-deklarerad kan drabbas av vite.

Kommunen har fel i att det skulle ta cirka 14 dagar att CE-märka massor. För en normal bergtäkt tar det 6-12 månader att bli certifierad och kostnaden uppgår till ca 500 tkr, vilket givetvis påverkar priset för CE-märkta massor. Detta innebär att det inte finns någon möjlighet att de massor som markexploatören erbjudit SVEAB kommer att vara CE-märkta vid entreprenadstart. Det innebär att de massor SVEAB kalkylerat med och avser tillhandahålla därmed inte uppfyller i upphandlingen ställda krav. Därmed föreligger skäl att förkasta anbudet, oavsett hur övriga frågor i målet bedöms.

Kommunen motsätter sig bifall till ansökan och anför i huvudsak följande. I en upphandling är det naturligt att det finns en viss spridning mellan anbudspriser. Skillnaden mellan SVEAB:s och SOREX:s priser är ungefär i samma storleksordning som skillnaden mellan SOREX och det högsta anbudet. Det har i en rad domar fastställts att anbudsgivaren har en mycket stor frihet att prissätta varor eller tjänster i en priskorg eller mängdförteck-

ning, och att priser som understiger marknadens gängse priser inte automatiskt är att se som onormalt låga i lagens mening.

Kommunen har tidigare erfarenhet av SVEAB som entreprenör, och har inte haft anledning att misstänka att anbudet inte varit allvarligt menat, vilket är ett av skälen till att kommunen inte har ifrågasatt priset som onormalt lågt. För det fall förvaltningsrätten skulle finna att anbudspriset är onormalt lågt och kommunen skulle haft en skyldighet att undersöka detta, kan anbudet ändå inte förkastas utan att ett kontradiktoriskt förfarande tillämpats där SVEAB getts tillfälle att på ett tillfredsställande sätt förklara sitt anbudspris. En sådan utredning kan göras inom ramen för en domstolsprövning eller genom att kommunen åläggs att ställa en formell fråga och i övrigt följa det kontradiktoriska förfarandet.

Upphandlingen påbörjades under 2016 och har genomförts enligt reglerna i ÄLOU. Det är ostridigt att vissa regler i direktiv 2014/24/EU har direkt effekt på sådana upphandlingar som omfattas av direktivet under mellantiden fram till att en ny upphandlingslagstiftning infördes den 1 januari 2017. Upphandlingar under tröskelvärdet omfattas dock inte av direkt effekt. Upphandlingens värde beräknas till som högst 27 miljoner kronor, vilket är betydligt under tröskelvärdet för byggentreprenader. Det har alltså inte funnits någon skyldighet för kommunen att följa regleringen kring låga anbudspriser i direktivet oavsett om förvaltningsrätten finner att priserna är onormalt låga.

Enligt SOREX kan SVEAB hålla låga priser i anbudet genom att erbjuda icke-godkända massor. Kommunen har i upphandlingsunderlagen inte efterfrågat att anbudsgivaren ska peka ut, eller ens förfoga över de massor som det avser att använda i entreprenaden, och SVEAB har inte heller pekat ut vilka massor som kommer att användas. Varken kommunen eller SOREX kan därför ha någon kännedom om de eventuella egenskaper som finns i de massor SVEAB avser att använda i entreprenaden. Kommunen förutsätter

att samtliga anbudsgivare har haft för avsikt att följa anvisningarna i underlagen samt gällande lagstiftning, och kommer, vilket framgår av handlingarna, att begära in underlag samt i övrigt följa upp arbetet under entreprenadtiden.

Det finns inget krav i upphandlingen på att de massor som avses användas i entreprenaden ska vara CE-märkta redan vid anbudstillfället. En CE-märkning är dock inte i sig ett godkännande av massorna, utan endast ett sätt att kontrollera sammansättningen samt göra massorna spårbara, och processen för att CE-märka massor tar ungefär 14 dagar. Kommunen har därmed ingen anledning att misstänka att SVEAB, för de fall de avser att använda de massor som SOREX pekar ut, inte kommer hinna CE-märka dessa innan det är dags att använda dem i entreprenaden.

Kommunen har efterfrågat viss kvalitet, svensk granit, och anbudsgivaren har lämnat pris för detta. Det finns ingen anledning att misstänka att anbudsgivare kommer att använda sig av andra material än de som anges i underlagen. Kommunen har efterfrågat svensk granit och kommer naturligtvis inom ramen för entreprenaden att följa upp att det är detta som levereras. Att som SOREX gjort jämföra lämnade anbudspriser med priser på andra material än de som efterfrågats, och dra slutsatser som inte går att utläsa ur anbudet, är ren spekulat

Kommunen har ingen vetskap om, ingen del i en eventuell överenskommelse mellan markexploatören och anbudsgivare. Det står varje entreprenör fritt att inför en anbudsgivning själva kontakta eventuella andra aktörer i området för att avtala om eventuella köp eller andra uppgörelser. Om SVEAB har avtalat med markexploatören om att ta över de av SOREX utpekade massorna kan detta dock enligt SOREX eget påstående inte utgöra en konkurrensfördel över huvud taget, eftersom massorna ändå inte skulle godkännas av kommunen. För det fall förvaltningsrätten skulle finna att SVEAB ändå har haft en otillbörlig fördel av en överenskommelse man

slutit med markexploatören kan det i sig inte medföra att anbudet ska uteslutas från upphandlingen, eftersom det inte påverkar anbudet i sig, och inte heller hänför sig till någon av de obligatoriska uteslutningsgrunderna enligt ÄLOU.

I upphandlingar med många å-priser hör det till vanligheterna att anbudsgivare väljer att pressa vissa priser och höja andra, denna strategi har godtagits av HFD i just det av SOREX åberopade avgörandet, HFD 2016 ref. 3. Det faktum att det finns stora skillnader mellan å-priser innebär inte automatiskt att anbudet är onormalt lågt. Exempelvis är den av SVEAB erbjudna pumpstationen 65 % dyrare än den SOREX har erbjudit. Vad gäller orsakssambandet mellan det av SVEAB erbjudna priset och att de tilldelats kontraktet torde detta fallet i majoriteten av alla upphandlingar, och en förlängning av SOREX argumentation medför att det alltid skulle vara en skyldighet för den upphandlande myndigheten att ifrågasätta den anbudsgivare som lämnat lägst pris enbart på grund av priset.

SOREX anför att det under alla omständigheter skulle ha förelegat en skyldighet för kommunen att ifrågasätta SVEAB:s anbudspris då kommunen annars skulle bryta mot likabehandlingsprincipen. Kommunen kan konstatera att en sådan tolkning i förlängningen skulle ha inneburit att regeln i ÄLOU alltid, tvärt emot sin formulering, skulle tolkas som en tvingande regel snarare än en möjlighet. Denna tolkning av lagen faller på sin egen orimlighet.

Kommunen har ingen information om, och har inte efterfrågat uppgifter om, vilka massor SVEAB avser att använda i entreprenaden. Som tidigare skrivits är en förutsättning för att antagen entreprenör ska anses uppfylla sin del av kontraktet att arbetet utförs enligt kontrakt samt gällande lagstiftning. Kommunen har inte sett något skäl att ifrågasätta att så kommer att ske. Att begära in underlag för samtliga CE-märkningar (i stort sett all materiel samt verktyg och maskiner i en entreprenad) i anbudsskedet skulle innebära ett

onödigt och nästintill omöjligt arbete för både upphandlande myndighet och anbudsgivare. Kommunen förutsätter dock att SVEAB, liksom övriga anbudsgivare, i sitt anbud räknat med att utföra arbetet i enlighet med underlagen, och kommer att följa upp detta under entreprenadtiden. Det faktum att SVEAB:s prissättning för massor är lägre än SOREX innebär inte i sig att tilltänkta massor saknar eller kommer att sakna märkning, utan är ett uttryck för anbudsgivarens rätt att prissätta sitt anbud så som denne finner lämpligt, även om prissättningen i vissa fall till och med är negativ för enskilda arbetsmoment.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för bedömningen

Lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (ÄLOU) har genom lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) upphört att gälla. Den upphävda lagen gäller dock för sådan upphandling som har påbörjats före ikraftträdandet. Den i målet aktuella upphandlingen påbörjades före den 1 januari 2017.

Förvaltningsrätten ska ta ställning till om det finns skäl att enligt ÄLOU ingripa mot kommunens upphandling med anledning av vad SOREX anfört.

SOREX har sammanfattningsvis anfört följande grunder. SVEAB:s anbudspris är onormalt lågt och kommunen borde ha förkastat anbudet. Kommunen borde också ha förkastat anbudet eftersom anbudet inte uppfyller i upphandlingen ställda krav eftersom SVEAB offererat annat material än vad kommunen föreskrivit. Genom en överenskommelse med markentreprenören kan SVEAB även ha erhållit en otillbörlig konkurrensfördel. Om kommunen förkastat anbudet skulle SOREX ha tilldelats kontraktet eftersom det lämnat lägst pris.

Kommunen har sammanfattningsvis gjort följande invändningar. Den har inte ifrågasatt priset som onormalt lågt. Skillnaden mellan SVEAB:s och bolagets priser är ungefär i samma storleksordning som skillnaden mellan SOREX och det högsta anbudet. Kommunen har tidigare erfarenhet av SVEAB som entreprenör och har inte haft anledning att misstänka att anbudet inte var allvarligt menat. Kommunen har inte ställt som krav i upphandlingen att anbudsgivaren redan vid anbudstillfället ska peka ut de massor som man avser använda i entreprenaden. Kommunen har efterfrågat viss kvalitet, svensk granit och anbudsgivaren har lämnat pris för detta och har inte haft anledning att misstänka att man kommer att använda sig av andra material än som anges i underlagen. Kommunen har även anfört att den kommer att begära in underlag samt i övrigt följa upp arbetet under entreprenadtiden.

Onormalt lågt anbudspris

I 15 kap. 17 § ÄLOU anges att en upphandlande myndighet får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan myndigheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått tillfredsställande svar. Det följer av regelns ordalydelse att det är fråga om en ensidig rättighet men inte en skyldighet för den upphandlande myndigheten att förkasta ett anbud som är onormalt lågt. Detta har också bekräftats i vägledande avgöranden (se t.ex. Kammarrätten i Jönköpings dom den 2 juli 2009 i mål nr 1247-09). Bolagets talan kan inte bifallas på denna grund varför det inte kan bli aktuellt med rättelse.

Denna fakultativa regel har skärpts till en obligatorisk regel genom LOU som grundar sig på Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG. Enligt artikel 69 i direktivet 2014/24/EU ska den upphandlande myndigheten begära att de ekonomiska aktörerna lämnar förklaringar om de priser eller kostnader som föreslås i anbudet förefaller vara

onormalt låga. Direktivet skulle ha varit implementerat i medlemsstaterna den 18 april 2016, men implementerades först genom LOU som trädde i kraft den 1 januari 2017. Den nya lagstiftningen innebär således en generell skyldighet att begära förklaringar av en leverantör vars anbud förefaller onormalt lågt.

Frågan blir då om direktivets bestämmelse kan ha direkt effekt. I denna fråga konstaterar förvaltningsrätten följande. Upphandlingar under tröskelvärdet omfattas inte av det direktivstyrda området utan endast av de nationella reglerna i 15 kap. ÄLOU. Tröskelvärdet för offentliga byggentreprenader uppgår enligt direktiv 2014/24/EU till över 5 miljoner euro. Den nu aktuella upphandlingen ligger långt under tröskelvärdet och omfattas således inte av det direktivstyrda området. Inte heller en direktivkonform tolkning av 15 kap. 17 § ÄLOU kan ge leverantören en korresponderande rättighet, med hänsyn till ordalydelsen av 15 kap. 17 § ÄLOU. Förvaltningsrätten anser därför att bestämmelsen i direktivet inte kan tillmätas betydelse i målet. Förvaltningsrätten anser inte heller att likabehandlingsprincipen har åsidosatts.

Uppfyller anbudet kraven?

SOREX har i målet påstått att SVEAB:s anbudspris är lågt på grund av att bolaget inte kommer att använda CE-märkta massor och kantsten av svensk granit. Kommunen har mot detta anfört att den inte ställt som krav i upphandlingen att anbudsgivaren redan vid anbudstillfället ska peka ut de massor som man avser använda i entreprenaden och att SVEAB inte heller pekat ut vilka massor som kommer att användas men att man förutsätter att samtliga anbudsgivare har haft för avsikt att följa anvisningarna i underlagen samt gällande lagstiftning. Kommunen har efterfrågat viss kvalitet, svensk granit och anbudsgivaren har lämnat pris för detta och kommunen har inte haft anledning att misstänka att man kommer att använda sig av andra material än som anges i underlagen. Kommunen har även anfört att den

kommer att begära in underlag samt i övrigt följa upp arbetet under entreprenadtiden.

Förvaltningsrätten anser att det inte har framkommit skäl för kommunen att misstänka att SOREX inte skulle leverera i enlighet med anbudet och vad som efterfrågats i förfrågningsunderlaget. Det har således inte funnits skäl för kommunen att förkasta anbudet från SVEAB av dessa skäl. Det saknas således skäl för ingripande i upphandlingen på denna grund.

Otillbörlig konkurrensfördel

SOREX har gjort gällande att SVEAB har haft en otillbörlig konkurrensfördel i upphandlingen genom överenskommelse med markexploatören. Kommunen har mot detta anfört att den inte har någon vetskap eller del i en eventuell överenskommelse samt att en eventuell överenskommelse inte kan utgöra en konkurrensfördel, påverka anbudet i sig eller hänföra sig till obligatorisk uteslutningsgrund.

Förvaltningsrätten konstaterar att bolaget, utifrån sitt påstående, inte konkretiserat på vilket sätt detta innebär att kommunen agerat i strid med LOU. Det finns således inte skäl att ingripa i upphandlingen på denna grund.

Sammanfattningsvis finns inte skäl att ingripa i upphandlingen utifrån det SOREX anfört i målet. Ansökan ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A LOU)

Per-Erik Nistér

f.d. rådman

Målet har beretts av föredragande juristen Helene Källse.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

